

UCHWAŁA NR XVIII/157/2021

RADY POWIATU W ŻNINIE

z dnia 26 lutego 2021r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy

Zastępczej Powiatu Żnińskiego na lata 2021 - 2023

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm¹⁾)

uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Żnińskiego na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Żninie i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józefa Błajet

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021r. poz. 159

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja trzyletnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej. Poprzednio opracowany program obowiązywał do dnia 31.12.2020r. Zachodzi więc konieczność przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żnińskim na kolejne lata 2021–2023.

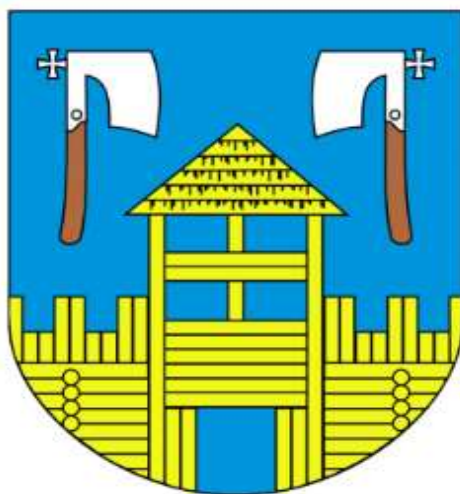
Celem programu jest stworzenie sprawnie działającego systemu w obrębie opieki nad dzieckiem oraz sprecyzowanie płaszczyzn współpracy między samorządami na terenie Powiatu Żnińskiego.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

AM/WW

Załącznik do Uchwały
Nr XVIII/157/2021
Rady Powiatu w Żninie
z dnia 26 lutego 2021r.

**Powiatowy Program Rozwoju
Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

Żnin, 2021 rok

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 - 2023**

Spis treści

Wprowadzenie

I.	Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	4
II.	Charakterystyka rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Żnińskim.	6
III.	Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2023.....	11
IV.	Zadania do realizacji.....	13
V.	Źródła finansowania programu.....	16
VI.	Odbiorcy programu	17
VII.	Realizatorzy programu.....	17
VIII.	Monitoring i ewaluacja programu.....	17

WPROWADZENIE

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwana dalej ustawą, określa ten obowiązek, jak również organizowanie dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej, rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej.

Niniejszy Program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żnińskiego, określa kierunki działań w perspektywie 3-letniej, ustala priorytety a także zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żnińskiego. Z obecnie obowiązującego stanu prawnego wynika, że systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są również placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Dnia 12 września 2011 roku Starosta Żniński Zarządzeniem Nr 36/2011 wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

I. Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należą:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Zapewnienie dzieciom pozbawionym prawidłowej opieki rodziny biologicznej środowiska zastępczego – rodzinnego lub instytucjonalnego.
3. Pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie i monitorowanie procesu usamodzielnienia.
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
5. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego.
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa.
8. Wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
9. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestru danych, o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzącej rodzinny dom dziecka,

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej albo rodzinnym domu dziecka.
12. Finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo -wychowawczych typu rodzinnego.
13. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

II. Charakterystyka rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Żnińskim

Na terenie Powiatu Żnińskiego w latach 2017 - 2019 zaobserwowano, iż głównymi przyczynami umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie powiatu były:

1. uzależnienie od alkoholu/narkotyków rodziców biologicznych,
2. porzucenie dziecka,
3. przemoc w rodzinie,
4. sieroctwo/ półsieroctwo,
5. niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców,
6. długotrwała choroba/niepełnosprawność.

Tabela nr 1. Przyczyny umieszczenia dzieci w nowo utworzonych rodzinach zastępczych (spokrewnionych i niezawodowych)

Przyczyna umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych	Liczba rodzin zastępczych		
	2017	2018	2019
Sieroctwo/półsieroctwo	1	3	2
Niewydolność wychowawcza	0	1	4
Uzależnienia(alkohol, narkotyki)	14	10	8
Porzucenie	2	2	4
Choroba/niepełnosprawność	1	1	0
Przemoc w rodzinie	0	4	2

Źródło: dane własne PCPR Żnin

Celem działania rodzinnej pieczy zastępczej w przypadku niemożności wychowania i opieki rodziców jest zapewnienie dziecku pomocy w zakresie:

- a) powrotu dziecka do rodziny biologicznej, a w przypadku, gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka,
- b) przygotowanie dziecka do samodzielnego, godnego i odpowiedzialnego życia,
- c) pomocy w rozwiązywaniu trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

- d) motywowanie do utrzymywania oraz nawiązywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, celem eliminowania negatywnych skutków wynikających z utraty i separacji,
- e) dążenie do zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dziecka,
- f) ocena sytuacji dziecka w konsultacji ze specjalistami (psychologiem, pedagogiem, asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym), z uwzględnieniem potrzeb dziecka.

Pieczą zastępczą w Powiecie Żnińskim sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formy rodzinne to rodziny spokrewnione, niezawodowe, zawodowe - w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinne domy dziecka. Formy instytucjonalne to domy dziecka i placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego. W pieczy zastępczej umieszcza się dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub gdy władza rodzicielska została im ograniczona lub zawieszona. Pieczę zastępczą jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem w sytuacji, kiedy nie może ono wychowywać się w swojej rodzinie. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszej nauki nie dłużej niż do 25 roku życia. W latach 2017-2019 w Powiecie Żnińskim w systemie rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonowały rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, rodziny niezawodowe, rodziny zawodowe – w tym jedna rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz dwa rodzinne domy dziecka. Liczbę rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci obrazują poniższe zestawienia.

Tabela nr 2. Rodzinna pieczę zastępcza w Powiecie Żnińskim w latach 2017-2019

Rok	2017		2018		2019	
Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny spokrewnione	36	55	38	59	38	58
Rodziny niezawodowe	23	33	23	29	27	36
Rodziny zawodowe w tym: pogotowie rodzinne	3	15	6	28	7	31
Rodzinne Domy Dziecka	1	7	2	13	2	14
RAZEM	63	106	67	116	72	125

Źródło: dane własne PCPR Żnin

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

Tabela nr 3. Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej w latach 2017 - 2019

Rodzaj pieczy zastępczej	Rok		
	2017	2018	2019
Rodziny spokrewnione	2	9	7
Rodziny niezawodowe	6	5	3
Rodziny zawodowe, w tym pogotowie opiekuńcze	2	9	8
Rodzinne Domy Dziecka	7	0	1
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	-	0	8
RAZEM	17	23	27

Źródło: dane własne PCPR Żnin

Z danych zawartych w tabelach wynika, iż utrzymuje się niewielka tendencja wzrostowa liczby rodzin zastępczych, natomiast liczba przebywających w nich dzieci jest wysoka. Z roku na rok rośnie liczba dzieci umieszczanych w różnych formach pieczy zastępczej, wzrasta też liczba małych dzieci umieszczanych interwencyjnie.

W związku z powyższym konieczna jest kontynuacja realizowanych działań wspierających rodzicielstwo zastępcze oraz intensywna praca w kierunku promocji rodzicielstwa zastępczego i poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych. Obowiązująca w tym zakresie ustawa kładzie nacisk na deinstytucjonalizację pieczy zastępczej i umieszczanie dzieci do 10 r. ż. w pieczy rodzinnej. Szczególnie istotne jest więc pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci w tym wieku, bowiem aktualnie dzieci te ze względu na brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej muszą być umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzje o utworzeniu rodziny zastępczej muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, uwzględniać i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

W Powiecie Żnińskim najczęstszą formą sprawowanej pieczy zastępczej są spokrewnione rodziny zastępcze tj. dziadkowie i rodzeństwo dziecka. Drugą co do liczebności rodzin formę pieczy zastępczej stanowią rodziny niezawodowe. Z uwagi

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

na występujące problemy dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, rodziny objęte są kompleksowym wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, pracowników socjalnych oraz specjalistów różnych dziedzin. Rodziny i wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w różnych warsztatach podnoszących kompetencje społeczne. Ponadto sprawując nadzór nad prawidłowym procesem wychowawczym dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie współpracuje z jednostkami pomocy społecznej, sądami, placówkami oświatowymi oraz ośrodkami adopcyjnymi.

Tabela nr 4. Dzieci z terenu Powiatu Żnińskiego przebywające w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w latach 2017-2019

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci 2017	Liczba dzieci 2018	Liczba dzieci 2019
Rodziny zastępcze spokrewnione	4	4	4
Rodziny zastępcze niezawodowe	7	7	7
Rodziny zastępcze zawodowe w tym: - pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	10	7	6
Piecznia instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze)	6	5	4
Razem	27	23	21

Źródło: dane własne PCPR Żnin

Jak wynika z powyższych danych dzieci pochodzące z terenu Powiatu Żnińskiego przebywają również w pieczy instytucjonalnej oraz rodzinnej funkcjonującej na terenie innych powiatów. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem jest podyktowane brakiem możliwości zapewnienia tym dzieciom pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żnińskiego lub wynika z miejsca zamieszkania kandydatów, którzy ubiegają się o sprawowanie opieki nad swoim rodzeństwem. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych z uregulowaną sytuacją prawną zostają zgłoszone do adopcji, a w sytuacji

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

poprawy funkcjonowania rodziców biologicznych mogą do nich powrócić zgodnie z decyzją sądu. Zdarzają się też sytuacje, iż dotychczasowa rodzina zastępcza nie może dalej sprawować swoich funkcji i sąd decyduje o zmianie formy zabezpieczenia. Dane dotyczące dzieci opuszczających pieczę zastępczą z wyżej wymienionych powodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Przyczyny opuszczenia pieczy zastępczej przez dzieci

Sposób uregulowania sytuacji dziecka	Liczba dzieci		
	2017	2018	2019
Rozwiązanie rodziny zastępczej z innych przyczyn	2	1	2
Powrót do rodziny biologicznej	0	1	6
Adopcja	0	3	1

Źródło: dane własne PCPR Żnin

Z przedstawionych danych wynika, że niewielki odsetek dzieci przebywających w pieczy zastępczej ma możliwość powrotu do rodziców biologicznych. W sytuacji, gdy rodzice nie dążą do odzyskania praw względem dziecka, zostają pozbawieni władzy rodzicielskiej i w konsekwencji dziecko zostaje zgłoszone do adopcji. W przypadku rozwiązania dotychczasowej rodziny zastępczej, braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej i jego nieuregulowanej sytuacji prawnej, dziecko zostaje umieszczone w innej rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej na mocy postanowienia sądu.

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

III. Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2023

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 jest wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Żnińskim ze szczególnym nastawieniem na tworzenie rodzinnych form. Dziecku, któremu rodzina biologiczna nie jest w stanie zapewnić opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Rodzina zastępcza jest szansą na wzrastanie dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych.

Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie funkcjonujących rodzin przyczyni się do wzmocnienia obecnego systemu opieki. Zakres udzielanego wsparcia dotyczy m.in.: problemów wychowawczych z dziećmi oraz trudności związanych z kontaktami z rodzicami biologicznymi. Ważną rolę w tym odgrywają opiekunowie zastępczy, którzy wkładają wiele pracy w przewyciężanie trudnych sytuacji wynikających z licznych, negatywnych doświadczeń dzieci przyjętych na wychowanie tj. choroby, sieroctwa, przemocy, zagrożenia życia, alkoholizmu, narkomanii itp. Wyrównywanie braków i niedoskonałości rozwoju biologicznego, psychicznego, społecznego i kulturalnego dziecka jest przypisane opiekunom zastępczym. Aby mogli oni prawidłowo wypełniać powierzone funkcje powinni być wspomagani przez instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Tabela nr 6. Cele szczegółowe i kierunki działania

Nazwa i opis celu	Kierunki działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego: <ul style="list-style-type: none">– prowadzenie kampanii społecznych na temat rodzicielstwa zastępczego, również w mediach społecznościowych,– współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego,– pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,– szkolenie kandydatów na rodziny	PCPR OPS Organizacje pozarządowe ROPS	2021 - 2023

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

	<ul style="list-style-type: none"> zastępcze. – szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych, – organizowanie Dni Rodzicielstwa Zastępczego, – organizowanie Dni Otwartych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, 		
Poszerzanie i kontynuacja usług w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> – kontynuacja wsparcia udzielanego rodzinom zastępczym przez koordynatora i pracowników socjalnych, psychologa, prawnika oraz specjalistów różnych dziedzin, – organizowanie szkoleń, warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów zastępczych, – prowadzenie poradnictwa mającego na celu wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, – realizowanie świadczeń finansowych (obligatoryjnych i fakultatywnych). 	PCPR ROPS	2021- 2023
Wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> – realizowanie świadczeń finansowych, – umożliwienie korzystania ze specjalistycznego poradnictwa celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu, – umożliwienie udziału wychowankom w szkoleniach/warsztatach podnoszących kompetencje zawodowe, społeczne, edukacyjne, – utworzenie mieszkania treningowego, – umożliwienie opieki pracownika socjalnego oraz innych specjalistów podczas pobytu w mieszkaniu treningowym 	PCPR Opiekun usamodzielnienia Pracownik socjalny Opiekun mieszkania ROPS	2021- 2023
Współpraca z innymi	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie stałej współpracy z gminnymi ośrodkami pomocy 	OPS	

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

instytucjami wspierającymi rodzinę	społecznej, asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi, szkołami, sądami, ośrodkiem adopcyjnym, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, celem opracowania planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej, – współpraca z urzędami miast i gmin, urzędem pracy celem pomocy usamodzielnianym wychowankom w podjęciu zatrudnienia i uzyskania mieszkania komunalnego z zasobów gminy	Sądy, Kuratorzy Urzędy miast i gmin Ośrodki adopcyjne Placówki oświaty Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	2021-2023
---	--	--	-----------

Źródło: dane własne PCPR

IV. Zadania do realizacji

Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Aktualnie w Powiecie Żnińskim funkcjonuje pięć zawodowych rodzin zastępczych - w tym jedna pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Posiadane przez Powiat Żniński zasoby w dziedzinie pieczy zastępczej są niewystarczające w stosunku do rzeczywistych potrzeb. W związku z tym w latach 2021 – 2023 konieczne jest sukcesywne zwiększanie ilości rodzin zastępczych zawodowych. Program zakłada pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz tworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych. Ustala się następujący limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021 – 2023.

Tabela nr 7. Limit rodzin

<i>Rok</i>	Planowany limit zawodowych rodzin zastępczych do utworzenia
<i>2021</i>	1
<i>2022</i>	2
<i>2023</i>	2

Źródło :dane własne PCPR w Żninie

Promocja rodzicielstwa zastępczego, a tym samym rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej odbywać się będą poprzez:

1. Organizowanie Dni Rodzicielstwa Zastępczego,
2. Organizowanie Dni Otwartych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie,
3. Kolportaż plakatów, ulotek, broszur,
4. Spoty i audycje radiowe, artykuły w prasie,
5. Organizowanie spotkań dotyczących rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo – wychowawczych do 14 dzieci.

Mieszkanie treningowe

Jednym z zaniedbanych obszarów polityki mieszkaniowej jest zapobieganie bezdomności usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Brakuje systemowych rozwiązań oraz standardów prawnych w tym zakresie, a oferta usług społecznych, wspierających proces usamodzielniania się młodzieży, opuszczającej placówki wychowawcze czy resocjalizacyjne, jest niewielka. W 2021 roku 13 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych znajdujących się na terenie powiatu rozpocznie lub będzie w trakcie procesu usamodzielniania, a 7 z nich planuje opuszczenie placówki (w tym 1 osoba spoza Powiatu Żnińskiego). W tym samym roku 36 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej rozpocznie lub będzie w trakcie procesu usamodzielniania, a u 3 z nich prognozuje się opuszczenie rodziny zastępczej.

Moment opuszczenia placówki lub rodziny oznacza praktyczną weryfikację osiągniętego przez młodych ludzi poziomu umiejętności społecznych, czy po prostu gotowości do podjęcia odpowiedzialności za swoje wybory życiowe. Jest to kluczowy czas dla ich dalszych losów i najczęściej wymaga on szczególnego wsparcia. Wychowawcy zgodnie podkreślają, iż bagaż negatywnych doświadczeń, takich jak uzależnienia, zaniedbania wychowawcze oraz opóźnienia w promocji do kolejnych klas szkolnych, sprawia, że młodzież wymaga dłuższego okresu przygotowań do „startu w dorosłość”. Aby nauczyć się brania odpowiedzialności za życiowe decyzje, wychowanek musi być w stanie zaspokoić potrzeby mieszkaniowe. Zaspokojenie właśnie tych potrzeb stanowi najistotniejszy element procesu usamodzielniania się, determinując jego dalsze losy. Większość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą nie może liczyć na pomoc ze strony rodziny i często nie może powrócić do środowiska rodzinnego.

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

Wychodząc naprzeciw temu problemowi na terenie Powiatu Żnińskiego w roku 2021 planuje się utworzenie dla 2 wychowanków 1 mieszkania treningowego (w ramach projektu „Rodzina w Centrum 3”), czyli usługi świadczonej w lokalnej społeczności w oparciu o lokal mieszkalny, przygotowującej osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ta będzie miała charakter okresowy i będzie służyła określonym grupom, w szczególności osobom opuszczającym pieczę zastępczą. Celem jest osiągnięcie częściowej lub całkowitej samodzielności przez beneficjentów. Osiągać się go będzie poprzez między innymi trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub usługi aktywnej integracji.

Rodzina w Centrum 3

Od stycznia 2021 roku do grudnia 2023 roku dużym wsparciem w realizacji Programu będzie prowadzony w partnerstwie z ROPS w Toruniu oraz powiatami województwa Kujawsko - Pomorskiego projekt „**RODZINA W CENTRUM 3**”, w ramach którego uzyskamy możliwość podejmowania wielu działań, na które w ramach środków własnych, czyli powiatowych, nie byłoby nas stać. Pozyskane środki unijne posłużą do realizacji takich form wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej jak między innymi:

1. Poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, psychiatryczne, logopedyczne (w tym poradnictwo mobilne),
2. Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze,
3. Warsztaty dla rodziców zastępczych i naturalnych,
4. Grupy wsparcia,
5. Terapia rodzinna,
6. Zajęcia animacyjne dla dzieci,
7. Warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym warsztaty socjoterapeutyczne, które zapobiegają niedostosowaniu społecznemu,
8. Vouchery do kina, na basen, do siłowni,
9. Spotkania dotyczące rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo – wychowawczych do 14 dzieci – promocja pieczy zastępczej,
10. Utworzenie mieszkania treningowego.

V. Źródła finansowania programu

Nie ma możliwości określenia stałych kosztów w zakresie realizacji Programu. Wiadomymi są koszty utrzymania już funkcjonujących działań i rozwiązań w dziedzinie pieczy zastępczej. Każdorazowo do budżetu mogą być tylko składane szacunkowe potrzeby w tym zakresie, ze względu na:

- a) brak możliwości określenia precyzyjnej liczby dzieci kierowanych do pieczy,
- b) sytuację i konieczność zastosowania takich, a nie innych rozwiązań w trybie ich zabezpieczenia,
- c) stan zdrowia dzieci i konieczne do podjęcia działania w tym zakresie.

Zgodnie z założeniami ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy realizacja zadań z zakresu profilaktyki i wsparcia rodziny oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Samorząd w pełni odpowiada za funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, w tym również za finansowanie działań z tego zakresu.

Projektowane źródła finansowania Programu:

- a) środki własne Powiatu Żnińskiego lub powiatu pochodzenia dziecka,
- b) opłaty rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- c) gmina pochodzenia dziecka (zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- d) dotacje celowe z budżetu państwa na finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną,
- e) środki finansowe pozyskane z samorządu województwa,
- f) środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych.

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

VI. Odbiorcy programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023 są:

- a) dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- b) rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka,
- c) rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- d) pełnoletni wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- e) kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- f) rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem z pieczy zastępczej.

VII. Realizatorzy programu

Jednostką koordynującą działania podejmowane w ramach Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

- a) rodzinami zastępczymi,
- b) rodzinami pomocowymi,
- c) placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- d) policją,
- e) ośrodkami pomocy społecznej,
- f) sądami rodzinnymi,
- g) placówkami oświatowymi,
- h) organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny,
- i) Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu,
- j) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Żninie,
- k) samorządem powiatowym,
- l) samorządami gminnymi i funkcjonującymi na ich terenie ośrodkami pomocy społecznej,
- m) jednostkami oświatowymi,
- n) placówkami ochrony zdrowia.

VIII. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring Programu polegać będzie na zbieraniu danych dotyczących realizowanych zadań w celu oceny, czy zamierzenia zostały zrealizowane. Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Powiatu Żnińskiego na lata 2021 – 2023**

Sprawozdawczość z realizacji programu składana będzie Zarządowi Powiatu Żninie, Radzie Powiatu w Żninie w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie. Ponadto Program może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, potrzeb i wymogów, dlatego też może ulec zmianom.